

ВЕЛИКДЕН Е...
ДА ВЪЗКРЪСНЕМ
С НОВИ МЕЧТИ!

Кураж

Списание за социални права и интеграция • Година XXIV • Брой 4 • април • 2015 г. • Цена 0.50 лв

Добрите вест

ЗА ЖЕНАТА

ЗА ДЕЦАТА

4 - 9

И ОЩЕ НЕЩО...

Представяме
ви писателя
Пею
Богданов

32 - 34

Поетът — издател
Славчо Николов
разговаря с автора
Георги Драмбозов

30 - 31

Акцент

Вместо опорни точки

РАНО ПИЛЕ РАНО ПЕЕ

3

ДОБРИТЕ ВЕСТИ ИДВАТ С КУРАЖ

4 - 10

ДОПИСКИ от Разград, Стара Загора,

Кърджали, Исперих, Хитрино, Димитровград и София

РАВНОСМЕТКА

11 - 13

Започнаха отчетните събрания в структурите на СИБ

Кореспонденции от Враца, Хитрино и Чепеларе

НОВИ ВЪЗМОЖНОСТИ

14 - 19

КОРЕСПОНДЕНЦИИ

от Цветана Георгиева, Екатерина Христова, Иван Димитров

СПРАВОЧНИК

20 - 24

А У НАС УЖ Е ЕВРОПА...

25 - 29

КОРЕСПОНДЕНЦИИ

от Нена Биволарска, Георги Кулов и примери от Франция и Италия за
отношението на обществото към хората с увреждания**АРТ СЕДЯНКА КУРАЖ**

30 - 39

ПАМЕТА НА БЪЛГАРИЯ

40

**Видяхме щъркелите,
окачихме мартениците
на клонките и с надежда
чакаме да се стоплим -
от пролетно слънце,
от празнични вълнения
и от надежди за любов...**

Вместо опорни точки

РАНО ПИЛЕ РАНО ПЕЕ!

Започна отчетната кампания в структурите на Съюза на инвалидите в България. Какъв ще бъде „гвоздеят“ в докладите за изминалата 2014 година? Беше юбилейна, направиха се равностетки, предложиха се интересни идеи. Тоест, всяка структура има на какво да се опре, щото през тази, 2015-та година, работата да стане по-полезна и интересна, по-привлекателна и за младите хора, които все още са кът в нашите редици.

Но онова зад гърба ни вече е история. Сега сме започнали нова страница и ще е добре в нея да подчертаем с червен молив три много важни факта. **Първият: предстоят местни избори**, тоест, всяка община, всяко населено място ще избира свой кмет. Ще съумеем ли да оценим партньорството си с местните власти – една от нашите големи задачи. Били ли сме и коректив на местните власти – втората голяма за нас задача. Тоест, чува ли се думата на нашите структури пред местните власти?

Ето го един от критериите, по който ще съдим за работата си през пролетта на 2016 година.

Но през пролетта на 2016 година ще стане актуален и вторият важен факт, подчертан с червен молив: **Предстои 8 конгрес на Съюза на инвалидите в България**. Ще има отчети и избори на нови ръководни органи на всички равнища. А за да имаме добри, подготвени, амбициозни ръководни органи, ще трябва да започнем подготовката им още сега. Защото всичко е и ще бъде на техните плещи!

Ето защо сп. Кураж започна своята нова рубрика „Организация на 2015 година“. Нека да си припомним критериите, на които трябва да отговаря такава организация: да изпълнява уставните си задължения; да реализира нови и интересни идеи; успешно да си сътрудничи с органите на местната и държавната власт, да привлича млади, креативни доброволни сътрудници. Няма да минем само с песни, танци и екскурзии, нали? Наред с тях трябва да има и от другото – казахме го по-горе.

Ако именно по този модел отчетите работата си за 2014 година и залагате перспективите за 2015-та, заповядайте на страниците на списанието! Ще разкажем за вашата работа в толкова страници, в колкото искате, ще я илюстрираме с колкото снимки искате!

Пък, знае ли се какво може да заслужи още една такава организация в конгресната година...Още повече, че **2016-та ще бъде юбилейна за КУРАЖ**. Това е третият факт, подчертана с червен молив. Да сме живи и здрави – стягаме се и за 25-годишнината на нашето издание! Защото «Рано пиле рано пее»... ■

КИПИ ИНТЕРЕСЕН И ЗАДРУЖЕН ЖИВОТ, ОСЪЩЕСТВЯВАТ СЕ ПОЛЕЗНИ ИНИЦИАТИВИ

**НИЕ ПРАЗНУВАХМЕ
ТРИ В ЕДНО**

РАЗГРАД

Елена ЕНЕВА

Да, аз съм Елена Енева, живея в Разград и и отскоро членувам в организацията на СИБ. С удоволствие искам да отбележа, че в нея кипи изключително интересен и задружен живот, благодарение на инициативната и креативна председателка на Управителния съвет на Иванка Петкова.

В началото на март около 200 души присъстваха на интересен празник, обединил в себе си три дати - 1 март, 3 март и 8 март – и беше наречен „Празник 3 в 1“. Хората бяха посрещнати с хляб и сол за добре дошли. След краткото слово на Ив. Петкова и приветствие на представителя от Община Разград, истинска Баба Марта раздаде мартенички на всички присъстващи, поздравителни осмомартенски картички на дамите и красиви рози.

Атракцията на вечерта беше 60-метрова мартеница, за която се хванаха всички на кръшно хоро, за да са здра-

► ви, щастливи и късметлии. Празникът бе съпроводен с много смях, песни, танци, забавни викторини, изяви на деца от Центъра за работа с деца. Голям интерес предизвика изложбата на мартеници, поставена на видно място в залата. Не беше забравена и рожденичката през този ден – М. Миланова, която бе поздравена и получи красив подарък. Хората се забавляваха от сърце и в края на вечерта еднородушно решиха всеки месец да се организират подобни мероприятия, защото са истинска радост за очите и храна за душата. ■

Грижа за децата в риск СТАРА ЗАГОРА

Грижата за децата в риск е ангажимент и отговорност на цялото общество, заяви вице-премиерът и министър на труда и социалната политика Ивайло Калфин по време на откриването на общностен център и детска градина в Стара Загора. Центърът е изграден по проект „Социално включване“ на МТСП.

„Центърът, който откриваме днес, е чудесен пример за съвместните усилия на държавата и активните общини като Стара Загора в желанието ни да осигурим подкрепа на децата в риск и техните семейства“, отбеляза министър Калфин. Той подчерта, че в общностния център ще се предоставят едновременно социални, медицински и образователни услуги на едно място, което ще подобри достъпа до тях. Министър Калфин припомни, че проект „Социално включване“ се финансира със заем от Световната банка в размер над 61 млн. лева. Чрез него се изгражда мрежа от интегрирани услуги за ранно детско развитие и подкрепа на семейства в риск в 66 общини.

Общата стойност на проекта, който община Стара Загора реализира, е 1 553 605,22 лв., от които 1 292 755,22 лв. са финансирани от МТСП. Броят на потребителите на всички услуги, които ще предоставя община Стара Загора по него, е 4 934 деца и родители. В центъра 21 специалисти ще окажат подкрепа във формиране и развитие на родителски умения, ранна интервенция на уврежданията при децата, здравни консултации, интеграция на децата в детските градини и др. От социалните услуги ще могат да се възползват децата от 0 до 3 години и от 3 до 7 години, както и техните родители. ■

В тях ще живеят деца от два социални дома. Условиата в новопостроените къщички, както и готовността на персонала за работа с изведените от домовете деца, провериха лично вицепремиерът и министър на труда и социалната политика Ивайло Калфин и зам. кметът на Стара Загора Ваня Сотирова.

Персоналът е подбран след конкурс. „Няма да е лесно, но ние сме сигурни, че ще се справим с извеждането на децата и адаптацията им“, категорични бяха те пред министър Калфин. „На Вас, персоналът на тези красиви домове, се пада най-голямата

СЕДЕМ ЦЕНТЪРА ЗА НАСТАНЯВАНЕ ОТ СЕМЕЕН ТИП ЩЕ БЪДАТ ОТКРИТИ В СТАРА ЗАГОРА

отговорност. Къщичките са наистина хубави, но това, което има значение, е качеството на услугата, която ще бъде предоставена на тези деца. Аз и моят екип ще работим в посока подобряването ѝ в цялата страна. В момента правим рекапитулация на възможностите по Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси“, така че да се отделят средства за обучение и подпомагане на персонала в Центровете за настаняване от семеен тип в цялата страна“, коментира на свой ред министър Ивайло Калфин. Седемте центъра за настаняване от семеен тип са изградени върху площ от 1932 кв. м, като към тях има допълнителни 1916 кв. м зелени площи. ■

КЪРДЖАЛИ

Георги КУЛОВ

ЖЕНАТА Е ИЗВОРЪТ НА ЖИВОТА ...

Спортно-интелектуален клуб „Ахридос“ и фирма „Фантомас“ зрадваха дамите с увреждания за Международния ден на жената. На скромно тържество в Клуба на СИБ в Кърджали дамите от „Ахридос“ подсигуриха мартеници, а от кърджалийската фирма подариха по една жилетка на възрастните жени. От спортно-интелектуалния клуб изнесоха и музикална програма - за хората с увреждания ня вокална група „Ахрида“ към читалище „Обединение“.

«Осми март е необикновен ден в световния календар. Жената е изворът на живота, жената е пазителка на живота, жената е и бъдещето на живота» - това се казва в посланието до жените с увреждания от председателката на спортно-интелектуалния клуб „Ахридос“ Елена Топалова. ▶

А домакините от СИБ почерпиха присъстващите със сладки и безалкохолни напитки. ■

До късно имаше танци и хора!

Ангел НИКОЛОВ

ИСПЕРИХ

Празникът на жената бе отпразнуван от членовете на организацията на СИБ в Исперих. Заедно с тях бяха и хората от пенсионерския клуб „Надежда“. Гостуваха им зам. областният управител на Разградска област Виолета Тодорова и бесарабският българин от Украйна Александър Александров.

Всички дами получиха цветя, а г-жа Тодорова ги поздрави и дари с хубави гербери, картички и мартеници. Председателите на ОО на СИБ в Исперих Нихат Хълми и на пенсионерския

клуб Цветана Иванова също поздравиха дамите и пожелаха на всички добро настроение. А то се създаде благодарение и на музиканта Йордан Иванов. До късно имаше танци и хора. ■

Как ще разберат приятели и роднини, че можете да се веселите от сърце на всеки празник, ако не им подарите един абонамент за сп. КУРАЖ! Идете в пощенския клон и кажете, че търсите издание с каталожен номер 1410. Само срещу 50 стотинки на месец вашите хора могат да четат сп. КУРАЖ, пък и да разберат какви права имат хората с увреждания, с какво могат да ви помагат, ако се наложи...

ХИТРИНО

ПОСРЕЦНАХМЕ ПЪРВА ПРОЛЕТ

Стана традиция в Хитрино посрещането на първа пролет да се отпразнува по подобаващ начин. В тазгодишните тържества, организирани от местното читалище „Пробуда 1929“, се включиха и част от членовете на ОО на СИБ. В кафе-аператив „Fresh“ читалищното ръководство в лицето на секретаря Светослава Борисова осигури музикално-хумористична програма с участието на Катя Лапатова и Александър Александров –Алекс. За широката

Салим САЛИХ

публика той е известен като радиоводещ и водещ предаването „Шарената черга“ по телевизията. В рамките на един час млади и стари от Хитрино и съседните села се веселиха като изслушаха една дузина песни, стари шлагери и романси, включени в изда-

дения последен албум на Алекс. Накрая се изви и кръшно хоро.

И на другия ден членове на ОО на СИБ празнуваха настъпването на пролетта. С

много веселие и танци в Механа лятна градина „Марека“ хората в неравностойно положение за ден забравиха за здравословните си проблеми и се почувстваха щастливи. ■

КЪРДЖАЛИ

Георги КУЛОВ

Президентът на Ротари клуб-Кърджали Наталия Пачилова връчи настолни компютри на деца с увреждания от региона. Компютрите са осигурени от Българо-швейцарската търговска камара. Доставени са със съдействието на

РОТАРИ ДАРИ НА ДЕЦА С УВРЕЖДЕНИЯ КОМПЮТРИ

сдружението с нестопанска цел „Мария Кюри“- Пловдив. В присъствието на членовете на Ротари клуб и на секретаря на Клуба на инвалидите-Кърджали Шенай Бекир, Наталия Пачилова дари младите хора. ▶

► Приятели, пожелавам Ви да ги ползвате с радост и да научите много нови неща за света и технологиите. С тези думи се обърна президент Пачилова към децата с увреждания.

Компютър получи Север Мурад. Той е възпитаник на Габровския технически университет. Работи в компанията „Нетроникс“. Подаръкът го зарадва в навечерието на сватбата му.

Дар имаше и за Севджан Халим от Черноочене, както и за Димитър Ангелов от Кърджали. Два компютъра ще бъдат предоставени на дневни центрове за деца с увреждания в града.

Това не е първото дарение осигурено от Ротари клуб-Кърджали.

Преди две години ротарианците дариха пет лаптопа на деца с увреждания. ■

Международен ден на болните със синдром на Даун

Весела ТОДОРОВА

ДИМИТРОВГРАД

Женската организация на ГЕРБ – Димитровград, зарадва малчуганите от Дневния център за деца с увреждания. Те занесоха на потребителите играчки и лакомства. Повод за инициативата бе Международният ден на болните от синдром на Даун, който се отбелязва на 21 март. Две от децата, посещаващи центъра в Димитровград, имат синдром на Даун, а общо 30 са потребителите, ползващи услугите там.

Домакините бяха подготвили програма, с която зарадваха гостите в деня, когато настъпва астрономическата пролет. ■

ЦЕНТЪР «БЛАГОВЕЩЕНИЕ» -КАРИТАС СОФИЯ- ОТБЕЛЯЗА СВОЯТА 15-ГОДИШНИНА

На 25 март център „Благовещение“ («Каритас София»), предоставящ грижи на деца и младежи с увреждания, отбеляза 15 години от своето създаване. По този повод от 5-и до 20-и март ателието на центъра посрещаше всеки, който желаше да сподели вдъхновение и идеи и заедно с децата и младежите от центъра да сътвори АНГЕЛ. Създадените в ателието произведения бяха включени в изложбата „АНГЕЛЪТ и неговата вест“, която бе открита на специално организирано по повод юбилея събитие. То се проведе на 25 март от 17.00 ч. в зала 3 на Културния институт „Красно село“ на бул. „Цар Борис III“ № 41.

За празничното събитие, за надеждите и мечтите, свързани с развитието на Центъра, за трудностите и очакванията говори ръководителката на

„Благовещение“ г-жа Вяра Гранница. Благата вест има много измерения и е натоварена със символика от различни духовни, културни, социални и ежедневни пластове на нашето битие, казатя. Посланието, което ние винаги сме се стремели да отправяме към хората през всичките тези години, е „Няма невъзможни неща!“

Участниците в тържеството - потребители на социалната услуга и техни близки, много други гости - бяха поздравени и от Генералния секретар на Каритас България г-н Емануил Паташев. ■

ЗАПОЧНАХА ОТЧЕТНИТЕ СЪБРАНИЯ В СТРУКТУРИТЕ НА СЪЮЗА НА ИНВАЛИДИТЕ В БЪЛГАРИЯ

ВРАЦА

Галина ГАНОВА

Сто осемдесет и седем човека с телково решение са членували през 2014 година в Основната общинска организация на инвалидите към СИБ във Враца. Най-младият от тях е на 24 годишни, а най-старият – на 92. Над 50 % от общия брой са хора с първа група инвалидност. Това стана ясно по време на отчетно събрание, организирано от ръководството на местната организация.

Най-важните точки в дневния ред касаеха заключението на ревизионната комисия с председател Дарина Делийска, дейността на организацията през 2014-та и насоките за развитие през настоящата 2015-та. Докладите бяха приети единодушно.

Равносметка за последните дванадесет месеца прочете Жасмина Баръмова. В него тя подчерта, че периодът е преминал под мотото „25 години от създаването на СИБ“. Сред най-важните дейности на ръководството са организирани ежемесечни събрания с цел запознаване на членовете с новостите в социалното подпомагане и с бюлетина на СИБ, реализираните срещи с представители на Дирекция „Социално подпомагане“, на Областна и Общинска администрация, с които са споделени нуждите на хората с увреждания във Враца.

От доклада стана ясно още, че градоначалникът инж. Николай Иванов е осигурил безплатен транспорт за тридневна обиколка из Смолянско, благодарение на което около 50 членове на организацията са посетили Ягодинската пещера, Дяволското гърло и Планетариума. През 2014 година ръководството е организирано още две едномесечни екскурзии – до Лопушанския манастир през

▶ ЗАПОЧНАХА ОТЧЕТНИТЕ СЪБРАНИЯ...

август и през ноември – до Богровския и Враческия манастири. По традиция, през годината са отбелязвани всички празници като Бабинден, Трифон Зарезан, 1 и 8 март, 3 декември, Коледа...

Насоките за работа през 2015 година начерта председателят Начо Начев: „Приоритетните задачи през тази година са: подобряване работата в организацията; привличане на млади хора с увреждания в нашите редици; лобиране пред местните власти за подпомагане живота на членовете; лобиране пред ръководството на „Бюро по труда“ за повече работни места за хора с увреждания; подобряване на жизнения стандарт и по-достъпна среда за трудно подвижните“.

Салим САЛИХ

С участието на 60 души с физически увреждания в Хитрино се проведе годишното отчетно събрание на Основната (Общинска) организация на СИБ. В работата на събранието взе участие Иванка Казакова - член на УС на СИБ и Председател на Регионалната организация – Шумен. Отчетена беше едногодишната дейност и се прие план за дейността през 2015 година.

Организацията на СИБ в Хитрино започва своята дейност преди пет години с 28 членове, през следващата година те стават 38, след това 66, през 2013 г. - 102, а през миналата година - 119 членове. Някои от основателите на организацията през годините за

ХИТРИНО

жалост са починали. През изтеклата година със съдействието на организацията кметът на община Хитрино Нуридин Исмаил е подпомогнал доста инвалиди с парични средства, необходими им предимно за лечение и лекарства. Издирени са всички инвалиди първа група с чужда помощ, като са снабдени с комплект документи и подпомогнати по чл.53 ▶

▶ от Правилника за прилагане на ЗИХУ. През изтеклата година е предоставена информация на над 100 човека по 120 въпроса, консултирани са 98 души по 110 въпроса, което е на стойност 1437 лв. Над 45 човека са подпомогнати при посещение в различни институции, пазаруване или почистване, посетени са 30 инвалиди в домовете им, близо 10 инвалиди са извозени с лични МПС до ТЕЛК – Нови пазар.

През годината са организирани пет екскурзии до Демир баба теке - Сребърна, военното гробище в Шуменци, Силистренска област, Велики Преслав и паметника 1300 години България - Шумен, Перперикон – Златоград, Копривщица - Панагюрище - Мелник - Рилски манастир, Русе - Разград. Тържествено е отбелязан и Международният ден на хората с уврежда-

ния 3 декември.

Организацията е силна в селата Хитрино, Каменяк, Тимарево, Върбак, Близнаци, Тервел, Студеница и Живково, по-слабо е участието на инвалидите от В. Поляна, Трем, Иглика, Калино, Длъжко, Единаковци, Звегор и Черна.

В приетия план за дейността през тази години хората от организацията подчертаха необходимостта от съдействие на община Хитрино за откриването на домашен социален патронаж в населените места на общината. ■

ЧЕПЕЛАРЕ

Милена МЕРКОВА

На 05.03.2015 в град Чепеларе се проведе годишно отчетно събрание за 2014 година. Разисквахме, проблемите, набелязахме новите задачи. След това имаме празничен обяд и Баба Марта върза мартенички на всички гости на събранието. Обядът бе осигурен от кмета на Община Чепеларе Г-н Тодор Бозуков, за което сърдечно му благодарим. ■

МЛАДЕЖИ С УВРЕЖДЕНИЯ ОТГЛЕЖДАТ ЦВЕТА И ЗЕЛЕНЧУЦИ

Цветана ГЕОРГИЕВА

Близо 30 младежи и възрастни хора с увреждания от Сопот, Хисаря и Карлово имат шанса да се трудят в малко социално предприятие, създадено специално за тях в града на Вазов. Те ще могат да усвояват трудови умения и да ги реализират, като в същото време процесът е част от тяхната терапия. Това става възможно благодарение на проект, който ще се реализира в Комплекса за социални услуги в Сопот.

Хората, които ще се включат в проекта, ще работят в малка оранжерия за цветя и зеленчуци. Те ще имат почасова заетост и ще развиват трудови отношения с администрацията.

Проектът е на Общинската Агенция за устойчиво развитие – Карлово, Комплекса за социални услуги в Сопот и Българо-Норвежко дружество. Той е на стойност 54 797 евро, осигурени по финансовия

механизъм на Европейското икономическо пространство.

Сопот има близо 15-годишен опит в развитието на такава дейност и това е добра основа за сегашния проект, коментираха кметът на общината Веселин Личев и Николай Енчев, председател на УС на Агенцията и ръководител на проекта. Началото беше с учредяване на сдружение на родителите на деца и младежи с увреждания „Бъдеще 2002“. Малко по-късно по няколко последователни проекта в Сопот бе създаден Дневен център за деца и младежи с увреждания с малка оранжерия за цветя. Община Сопот изкупуваше разсада за цветя, който се произвеждаше от младежите, необходим за зелените площи в града – припомни кметът.

Вече няколко години поред всяка сутрин над 50 деца, тийнейджъри и пълнолетни младежи, пристигат в Комплекса за социални услуги. Те идват от Сопот, от селищата в Карловска община и от Хисаря, сподели директорът на Комплекса Ваня Янчева. Тук се учат на определени умения – с помощта на възпитатели и специалисти да се грижат за своята хигиена сами, да плетат, да шият, да работят в малката оранжерия, която е част от Комплекс-

► са. Промяната у тях след година е видима. Те стават по-уверени, по-самостоятелни. Започват да изискват един от друг да се спазват правилата в общуването. Проявяват инициатива в комуникацията. Научават се да казват „не“ – нещо, което е много важно в социалните отношения, обяснява г-жа Янчева. Тези деца и младежи често са много старателни и изпълнителни. Някои от тях се уморяват по-лесно, но въпреки това продължават, независимо, че се нуждаят от почивка. Такова е едно от момчетата, но и той се научи да казва „Не, няма да направя това. Сега имам нужда от почивка“ – продължава директорката. Тя е особено горда и с двамата от младежите, които приготвят супата за обяд. Първоначално само наблюдаваха, после готвеха с помощта на медицинско лице и готвач. Сега вече два пъти в седмицата готвят супата самостоятелно, само под наблюдение на медицинско лице. Справят се отлично, уточнява тя.

Тази есен нашите деца и младежи засадиха в оранжерията луковици на пролетни цветя – зюмбюли, лалета, нарциси. Предстои малък ремонт и след това те ще могат да влизат и да се грижат за растенията, разказва още Янчева. Опитът на Норвегия в създаването на малки социални предприятия за хора в неравностойно положение е много ценен, допълва Николай Енчев. Целта не е да се търси висока производителност и да се гони икономически ефект, а да се създадат условия тези хора да се чувстват реализирани и удовлетворени. Намеренията ни са чрез този проект да иницираме законодателни промени, свързани със заетостта на хората с увреждания, така че в подходящ момент те да могат да работят в подходящи предприятия, уточни той. В хода на този проект се търси и пратнърство с местни фирми, които могат да осигурят почасова заетост на хора с увреждания от региона. ■

На 21.03.2013г., преди обед младежите от Комплекс за социални услуги гостуваха на библиотеката. По повод настъпването на астрономическата пролет специален екип с помощта на мултимедията представи научно-популярен филм за природата и животните. Младежите с увреждания разказаха за градината с цветя и зеленчуци, които те отглеждат.

ВИДЕОВРЪЗКА С БЪЛГАРСКИ УЧЕНИ В CERN - ШВЕЙЦАРИЯ

Екатерина ХРИСТОВА

Целта на виртуалната визита бе учениците да се запознаят със спецификата на работа на Компактния мюоненсоленоид /CMS/ - един от детекторите с общо предназначение в Големия адронен колайдер на CERN. Видеомостът се осъществи в актовата зала на училището. А гости на проявата бяха Мари-яна Петрова и Маргарита Гаджовска - старши експерти в Регионалния инспекторат по образованието.

Виртуалната среща откриха инж. Атанас Батинков и д.ф.н. Андрей Маринов от CERN, които в кратка въвеждаща презентация разкриха интересни данни за детектора и неговото предназначение. Компактният мюоненсоленоид тежи общо 12 000 тона и служи като фотоапарат, който има 100 млн. пиксела и произвежда 40 млн. снимки в секунда. Учениците разкриха начините, по които се обработват и анализират събраните данни и какво всъщност търсят те чрез този експеримент. Същинската виртуална разходка осъществиха инж. Александър Христов и д.ф.н. Иван Глушков, които на 100 м. под земната повърхност показаха места, на които само служители на CERN имат право на достъп. Те разясниха на учениците общото предназначение на Големия адронен колайдер, а именно ускорение на частиците почти до скоростта на светлината и техния членен сблъсък в някой от четирите огромни детектора, един от които е Компактния мюоненсоленоид /CMS/. Те разкриха още, че този детектор е един от най-големите научни експерименти в света, по който са ангажирани 4 300 физици, инженери, техници, студенти и обслуж-

Ученици от СОУ за деца с увреден слух в Търговище „Св. Иван Рилски“ осъществиха виртуална връзка с група български учени, работещи в „Европейската организация за ядрени изследвания - CERN. В живата връзка се включиха и други две български училища в Правец и Разлог, както и Планетариума в Смолян.

► ващ персонал от 182 института в 42 страни.

В най-скоро време възпитаниците на СОУ за ДУС в Търговище отново ще имат повод да благодарят на българските учени, работещи в CERN. Предстои да се финализира проектната идея за въвеждането на компютризирана система за слухово-речева рехабилитация на ученици със сензорни увреждания.

Видеовръзката в училището за деца с увреден слух се осъществи благодарение на личните и професионалните контакти на учителя по математика Мирослав Мирчев, който миналата година бе на работно посещение в CERN. ■

Безработни стават болногледачи

Обученията на помощник-възпитатели, социални асистенти и болногледачи в Монтанско по проект „Шанс за работа“ стартираха в края на февруари. В тях са включени 93-ма безработни от цялата област. Курсовете са организирани от бюрата по труда в Монтана и Лом. По 12 души до 29-годишна възраст вече се обучават за помощник-възпитатели и социални асистенти в двата града, 45 човека, навършили 50 години, придобиват умения на болногледачи. 15 от тях карат курс в крайдунавския град, а трийсет в областния център.

Проектът е насочен към две основни целеви групи безработни младежи до 29 г. и хора над 50 г. Дейностите включват професионално ориентиране, мотивационно обучение, придобиване на професионална квалификация. След края на курса ще бъде осигурена заетост от три месеца на 40 процента от успешно завършилите. Тоест 37 човека от започналите през февруари обучение ще започнат работа.

Иван ДИМИТРОВ

ПИК-кодът на НАП дава достъп до електронните услуги и на други институции

Над 4000 души от областта вече имат пенсионен идентификационен код /ПИК/ от Националната агенция по приходите /НАП/. Интересът към него е основателен и се засилва през последните два месеца, отчетоха от териториалната дирекция на НАП в Монтана.

Само през януари и февруари 383 човека са получили ПИК. Чрез кода хората могат да декларират доходите си от собствения компютър, включително и през почивните дни. Така ползват и известна отстъпка.

От старта на данъчната кампания 237 декларации са подадени в ТД на НАП по електронен път, при 111 от тях това е станало с ПИК, тоест без да е използван електронен подпис, поясни директорът Анушка Вълова.

“Над 80 вида електронни услуги предоставя на гражданите и бизнеса приходната администрация. ►

► ПИК-кодът ...

Ако самоосигуряващите се имат ПИК, вече може да подават декларации, образец № 1 и № 6 по електронен път.", поясни Вълва.

Хората може да проверят чрез кода състоянието на данъчно-осигурителната си сметка и какви задължения погасяват. Това важи и за юридическите лица, които вече имат ПИК. Чрез него фирмите може да подават искания за издаване на документи, допълни тя.

"Целта на Агенцията по приходите е тази година кодът да стане вход към електронните услуги на други държавни институции като НОИ, НЗОК, общини. ПИК-кодът се получава напълно безплатно от офисите по постоянен адрес. Заявлението може да бъде подадено във всяка дирекция.

Берковица - чакат възможности за лични асистенти

В средата на март приключи реализацията на проекта "Подкрепа за достоен живот" в партньорство с Агенцията за социално подпомагане. Общо 134 души с различни увреждания получаваха почасово грижи от лични асистенти. Тази дейност бе поверена на 82 човека. Те я осъществяваха в продължение на четири години. Проектът стартира на територията на общината през 2011 г. Общата му стойност възлизаше на 940 хиляди лева. От местната управа са категорични, че щом бъдат отворени програмите, ще кандидатстват отново за осъществяването на такива дейности. Те са изключително нужни на хората в неравностойно положение. ■

ОБУЧЕНИЕ ПО ФОТОГРАФИЯ

Екатерина ХРИСТОВА

В „Бизнес център-Бизнес инкубатор - Търговище" продължават проектните дейности по реализацията на Проект „Широко отворени очи". Той е насочен към лица с увреден слух, които в продължение на 4 месеца ще преминат през различни обучителни модули и фотографски курс, който да спомогне за решаване на част от проблема им с общуването. Общо 18 лица са включени в проектните дейности, като 12 от тях вече са приключили обучителните модули.

„Идеята за проекта възникна по инициатива на местната организация на хората с увреден слух, а „Бизнес център – Бизнес инкубатор - Търговище" облече идеята в необходимата форма, така, че да получи финансиране от Програмата за подкрепа на ►

- НПО в България”- сподели инж. Добрин Добрев - изпълнителен директор на БЦ-БИ-Търговище и ръководител на проекта.

„Искам да изкажа своята благодарност на Програмата за подкрепа на НПО в България, която подходи с необходимото внимание и оцени подобаващо проектното предложение. Инициативите в полза на хората с увреден слух са твърде незначителни, а в малките населени места се свеждат до нула, поради което считам, че успешната реализация на проекта ще се превърне в предпоставка за реализиране на бъдещи инициативи, насочени към хората с увреден слух.”

Очаква се до края на април да приключат обучителните модули, след което участниците в проекта ще представят на нагледна фотоизложба, заснетите от тях фотографии. Изложбата ще се проведе през май в сградата на Народно читалище „Напредък”-Търговище. Проектът ще приключи с организирането и провеждането на кръгла маса, на която местната общност и институции ще бъдат запознати със специфичните проблеми и трудности, които срещат хората с увреден слух, като се очаква да бъдат набелязани конкретни стъпки за тяхното преодоляване.

Операция „Младежка заетост” е по Приоритетна ос 1 на Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси“ — Подобряване достъпа до заетост и качеството на работните места и е с Конкретен бенефициент Агенция по заетостта. В рамките на операцията ще се даде възможност на младежи до 29 годишна възраст за стажуване/ обучение по време на работа при работодател. С изпълнението на процедурата ще бъдат направени инвестиции в дейности, свързани с въвеждане на т.н. „Гаранция за младежите”.

Проектът се изпълнява на територията на цялата страна и е с продължителност 25 месеца. Очакваните резултати по схемата са най-малко 8 000 безработни лица до 29 г. Включени в дейности, от които 480 с постоянен или настоящ адрес на територията на област София град и 7 520 извън област София град.

СОЦИАЛНИЯТ ДИАЛОГ НЕ Е МЯСТО ЗА РАЗМЯНА НА ИДЕИ, А СРЕДСТВО ЗА ПОСТИГАНЕ НА ЕФЕКТИВНИ РЕШЕНИЯ

ВЕСТИ ОТ МТСП

Това заяви министърът на труда и социалната политика Ивайло Калфин по време на среща с председателя на групата на работодателите на Европейския икономически и социален комитет (ЕИСК) Яцек Кравчик. „Държавата без социалните партньори не би могла адекватно и коректно да изгражда механизми, които да са значими и най-важното – насочени към решение на проблеми“, подчерта министър Калфин. Той допълни, че МТСП има добри практики и примери в провеждането на социалния диалог.

По време на срещата заместник-министърът на труда и социалната политика Гълъб Донев представи основните въпроси, които се обсъждат от работната група за пенсионна реформа. Той посочи, че МТСП работи по изграждането на автоматичен механизъм за обвързване на възрастта за пенсиониране с продължителността на живота. „Този приоритет е част от препоръките на Съвета на Европейския съюз към България“, поясни заместник-министърът. Той увери, че МТСП ще подкрепи предложение за плавно увеличаване на възрастта за пенсиониране, така че системата да бъде предвидима и да не се натоварва само едно поколение пенсионери.

Яцек Кравчик съобщи, че преди 8 години Полша е реформирала системата си за отпускане на инвалидни пенсии. „След широк и публичен диалог с всички заинтересовани страни предприехме мерки, с които се оптимизира системата и се минимизираха възможностите за злоупотреби с този вид помощ“, поясни той.

ЕИСК е консултативен орган на Европейския съюз, създаден през 1957 г., за да предоставя експертни „становища“ по собствена инициатива по предложения на законодателни актове на основните институции на ЕС (Европейската комисия, Европейския съвет, Европейския парламент). Комитетът има 353 членове от 28 държави-членки. Една от основните му задачи е да осигурява мост между институциите на ЕС и „организираното гражданско общество“. ■

ЗАСЕДАНИЕ НА НСИХУ

Зам.министърът на МТСП и заместник-председател на НСИХУ Лазар Лазаров откри поредното му заседание. Членовете на Съвета обсъдиха и приеха проект на Годишен доклад за 2014 г. за изпълнението на Плана за действие за осигуряване на равни възможности за хората с увреждания 2014 – 2015 г. През отчетения период са изпълнени серия от мерки за деинституцио- ▶

- нализация на грижата за деца, включително и такива с увреждания. През 2014 г. МРРБ е реализирало редица мерки за осигуряването на достъпна архитектурна среда за хората с увреждания. МОН чрез ресурсни центрове е продължило интегрираното обучение и възпитание на деца и ученици със специални образователни потребности.

НСИХУ прие и проект на Доклад за изпълнението на План за действие, съдържащ мерки за привеждане на нормативната уредба и политики в областта на хората с увреждания в съответствие с разпоредбите на Конвенцията за правата на хората с увреждания (2013-2014 г.). Докладът е структуриран по начин, по който отчита всяка една от заложените стратегически цели в Плана. По всяка стратегическа цел е дадена информация за нейното изпълнение и е направен извод за изпълнението на заложените дейности. ■

По време на първата среща на новосформираната към МС Межгуберномствена работна група за управление и координация на процеса на геинституционализация на грижата за деца председателят на работната група и вицепремиер Ивайло Калфин настоя за намиране на решение

ЗА ПОДОБРЯВАНЕ КВАЛИФИКАЦИЯТА НА ПЕРСОНАЛА В ЦЕНТРОВЕТЕ ЗА НАСТАНЯВАНЕ ОТ СЕМЕЕН ТИП

„Предстои да направим рекапитуляция на оставащите средства по Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси“, за да потърсим възможностите за старт на програми за обучение и подпомагане на персонала в Центровете за настаняване от семеен тип, колкото се може по-бързо“, отбеляза министър Калфин. Членовете на междугуберномствената група решиха експерти от МТСП и Държавната агенция за закрила на детето, съвместно и в най-кратки срокове да изготвят разчет на нуждите и средствата, необходими за стартиране на такива програми за преквалификация на персонала. Решено бе и експерти от МТСП и от МЗ да подготвят акт, който да бъде

предложен за приемане от Министерски съвет, с който да се уреди въпроса за настаняването на деца с необходимост от постоянна медицинска грижа. С това реално ще се постави първата стъпка към интегрирани здравно-социални услуги, най-вече за децата с тежки увреждания, като уредбата ще действа до приемането на необходимите законодателни промени. Решено беше още експерти от МТСП, съвместно с такива от МРРБ да направят преглед и анализ на изградената за настаняване на деца материална база в страната, с което ще се постигне максимално отчитане на потребностите на децата при настаняването им в новоизградените услуги. ■

ПРОЕКТ «НОВИ ВЪЗМОЖНОСТИ ЗА ГРИЖА»

Агенцията за социално подпомагане (АСП) е конкретен бенефициент по Процедура за директно предоставяне на безвъзмездна финансова помощ „Нови алтернативи“ по приоритетна ос 2 «Намаляване на бедността и насърчаване на социалното изключване» на Оперативна програма «Развитие на човешките ресурси» 2014-2020.

На 18.03.2015 г. между Министерството на труда и социалната политика, в качеството му на управляващ орган по Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси“, и АСП (в качеството ѝ на конкретен бенефициент), беше сключен договор, с който стартира изпълнението на Проект „Нови възможности за грижа“. Общата стойност на проекта възлиза на 64 966 534,16 лева, от които 55 221 554,04 лева са средствата от Европейския социален фонд и национално съфинансиране в размер на 9 744 980,12 лева. Проектът ще се реализира в 28-те области на страната, като партньори са всичките 265 общини, включително 23-те столични района.

Целта на проекта е намаляване на риска от зависимост от институционален тип грижи и подобряване качеството на живот на хора с увреждания и възрастни болни лица, както и преодоляване на последиците от социалното изключване и бедността.

Целевите групи са: • Хора с увреждания с ограничения или невъзможност за самообслужва-

не; • Хора над 65 години с ограничения или в невъзможност за самообслужване; • Семейства на деца с увреждания; • Самотно живеещи тежко болни лица.

Чрез дейностите по проекта „Нови възможности за грижа“ ще се подобри достъпът не само до основни социални, но и до здравни услуги и ще се постигне независимост и социална интеграция на хората с увреждания и възрастните хора. Чрез предоставяне на интегрирани социални и здравни услуги ще се гарантира по-добро качество на живот, независимост и достойнство на потребителите.

Услугата „Личен асистент“ ще продължи да се предоставя в национален мащаб на принципа „индивидуален бюджет“ и по този начин надгражда операция „Алтернативи“, като осигурява непрекъсваемост на предоставяне на услугата на уязвимите групи.

Продължителността на проекта „Нови възможности за грижа“ е 13 месеца, като дейностите следва да приключат до април 2016 г. Очакваните резултати са 12 000 лица с увреждания и лица над 65-годишна възраст, в невъзможност за самообслужване да ползват услугата „Личен асистент“.

Предстои подписване на споразумения за партньорство с кметовете на общините.

Заявления от кандидат-потребители ще се приемат в общинските администрации от 27 март 2015 г. ■

Национален събор на българския фолклор и българските традиционни ястия – Пряпорец 2015

Краен срок: 3 юни 2015 г.

На 13.06.2015 г. (събота) от 10 часа в местността „Мечи кладенец“ – почивна база село Пряпорец, Община Стара Загора, ще се проведе пето издание на Национален събор на българския фолклор и българските традиционни ястия. Целта на събора е да издири, обогати, популяризира и съхрани българския фолклор и традиционните български ястия – непресъхващ извор на нашата култура. Съборът има конкурсен характер. Няма възрастови ограничения за участие. Могат да участват:

певчески групи и индивидуални изпълнители (препоръчително е да има песен за трапеза), танцови групи и групи за изворен фолклор. Желателно е участниците да подготвят минимум две ястия характерни за техния регион с информация за името и съдържанието на продуктите. Награди и отличия ще бъдат присъдени и в двата раздела – „Български фолклор“ и „Традиционни български ястия“. Тази година, в деня на провеждане на събора, ще бъде оформен кът за демонстрация с правене на хляб на тема: „Хлябът в бита на българина“.

ЗАЯВКИ ЗА УЧАСТИЕ СЕ ПРИЕМАТ ДО 03.06.2015 г. на адрес: НЧ „Пробуда -1928“ с. Змейово, общ. Ст. Загора, п.к. 6059 Тел. 0887130968, 0879018428; e-mail: emilia_ganeva@abv.bg

Конкурс за разказ на тема «Моят свят през 2025 г.»

Списание ВВС ЗНАНИЕ обявява конкурс за научнофантастичен разказ с награди! На страниците на сп. ВВС ЗНАНИЕ винаги се стремим да представяме най-новото и актуалното от света на науката и технологиите. Не пропускаме и всички теми, свързани с бъдещето на нашия свят – след месеци, години или десетилетия.

Тема: Целта ни е да разберем как вие, скъпи читатели и автори, си представяте ефекта от бързото развитие на технологиите и науката във вашия живот в частност, но и в живота на човечеството като цяло, след десет години. **Правила:** - Всеки участник следва да подготви кратък научнофантастичен разказ на български език по тема, свързана със света, в който ще живеем през 2025 г., като следва да се подчертае ефектът на науката и технологиите. Заглавието на конкурса не е задължително да е заглавие и на разказа, важно е само текстът да е по заложената тема.

Срокът за изпращане на разказите е до 30 юни 2015 г. Победителите ще бъдат обявени в актуалния брой на списанието и във Фейсбук ►

► Конкурс за разказ ...

групата на изданието (fb.com/knowledgebul) в срок до 10 август 2015 г.

Награди: Ще бъдат присъдени четири отличия. Всички разкази ще бъдат публикувани на страниците на списанието заедно с кратко интервю с автора/авторите. Освен това за всяко място сме подготвили награда от нашите партньори от Logitech и по една интересна книга, любезно предоставена от издателство „Книгомания“, както следва: за първо място: 2.1 Аудио-

система Z323 и книгата 1001 Days that Shaped the World“; за второ място: Слушалки H259 и книгата „Великите идеи, които промениха света“; за трето място: Уебкамера C270 и книгата „Encyclopedia of Questions and Answers“; за четвърто място: Активни тонколонки z120 и книгата Encyclopedia of Questions and Answers.

Журието си запазва правото да даде и допълнителни поощрителни награди по своя преценка. Очакваме вашите материали или въпроси по конкурса на редакционния имейл editorial@knowledge.bg. ■

ОТ 1 АПРИЛ Т.Г. ПАЦИЕНТИТЕ ЩЕ ПОСТЪПВАТ В БОЛНИЦА САМО СЛЕД ПРЕДСТАВЯНЕ НА ЛИЧНИ ДОКУМЕНТИ

От 1 април 2015 г. хоспитализациите и дехоспитализациите на всички здравноосигурени граждани ще бъдат в единна Регистрационна система. За целта при приема и напускането на лечебното заведение пациентите ще трябва да представят на регистратурата свой български личен документ. Това може да бъде: Лична карта; Временни удостоверения, издадени от МВР, при загуба на лична карта; Паспорт; Моряшки паспорт; Удостоверение за пребиваване на граждани на ЕС; Карта за постоянно пребиваващ в Република България чужденец; Разрешение за (постоянно) пребиваване; БЛД от стар тип (зелен паспорт);

Български граждани без такъв (новородени и деца под 14 години) се приемат в лечебните заведения с документ на придружител/настойник, като данните им се вписват ръчно в Регистрационната система.

Системата ще обработи данните от личния документ и ще регистрира хоспитализацията, ще изпрати информация за това в Централното управление на Националната здравноосигурителна каса (ЦУ на НЗОК) и ще провери дали документът е валиден. Цялата процедура ще отнема не повече от няколко секунди. Системата ще действа по същия начин и при дехоспитализацията на пациентите. Регистрационната система ще позволи прозрачност и повишен контрол върху целесъобразното използване на средствата от здравноосигурителните вноски на всеки гражданин. ■

ИНВАЛИД МИЗЕРСТВА В СТОПАНСКА СГРАДА БЕЗ ТОК И ВОДА

Нена БИВОЛАРСКА

Отвратен съм от отношението на обществото към такива като мен, казва Ангел Вълчанов от Пазарджик, известен сред познатите си като „Анчо“. Както сам казва, от април 2011 година, когато е блъснат от автобус на кръстовище, живее втори живот. След инцидента е откаран в болница с тежка черепно-мозъчна травма и претърпява сериозна операция. Остава в кома за известно време, после година и половина се възстановява в Дома за възрастни хора с увреждания в Щърково.

От 2012 г. обитава една стая в къщата на свой познат. В жилището няма нито ток, нито вода. През 2013-а собственикът му дал ултиматум да си търси друг дом, защото имал намерение да прави ремонт. Но още го изчаква, защото Анчо няма къде да живее. От известно време приятели са му отпуснали стаичка в стопанска постройка, където изкарал зимата. Дават му и дрехи. През август 2013 г. Анчо е подал молба за настаняване в общинско жилище. На нейна база през септември му е издадено удостоверение от директора на Дирекция „Социални дейности“ в община Пазарджик Димитрия Церова, с което е картотекиран като нуждаещ се 5-а група, подгрупа 3 (с призната група инвалидност).

Казва, че е обиколил всички инстанции, направил пътека, отвсякъде получил обещания, но резултат засега няма. И Анчо чака

реда си на опашката. От Жилфонд му обяснили, че могат да решат проблема му, след като се освободи място. Единственият вариант засега е да дели общинска гарсонiera с друг наемател. Човекът обаче не щял нов съквартирант - изпатил си от предишния, алкохолик, който изпил и пружината на леглото.

Според решението на ТЕЛК от 20 май 2011 г. Анчо е с 95 процента степен на увреждане, инвалид с чужда помощ. Не работи, но и не е скръстил ръце - помага на свои позна-

▶ ИНВАЛИД МИЗЕРСТВА...

ти в отглеждането на билки. Лечебните растения са му слабост, събира ги, чете за тях, дава съвети и подарява букетчета. Приказлив е, обича да разказва спомени и курioзни случки от живота си, рецитира пасажии от детски пиески още от времето, когато е помагал в Кукления театър. Активно търси социални контакти, членува в сдружение, което се грижи за болни и самотни хора в Пазарджик, и се включва активно в благотворителни акции за събиране на средства за други хора в неравностойно положение.

В момента общината разполага с около 700 оборотни жилища и всички са заети, твърдят оттам.

В същото време постоянно се правят проверки и неизрядните наематели се извеждат принудително, а списъкът им се актуализира. ■

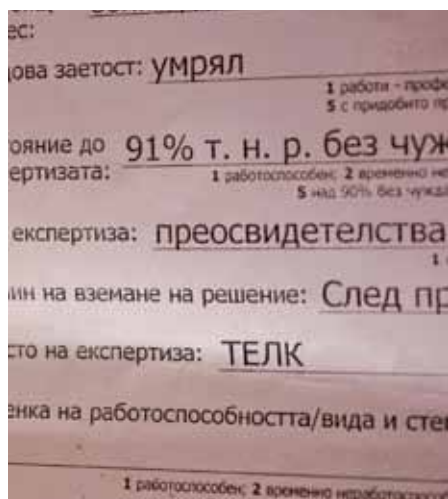
ОБЯВЯВАТ КЪРДЖАЛИЕЦ С УВРЕЖДЕНИЯ ЗА МЪРТЪВ СЛЕД ПРЕГЛЕД В ТЕЛК, ТОЙ ДОРИ НЕ ЗНАЕ ...

Георги КУЛОВ

Трудоустроеният съгражданин Димитър Т.Т. е минал преглед за преосвидетелстване през втори състав на Трудово-експертната лекарска комисия в Кърджали с председател д-р Спас Котев. В телковото решение в графата

„трудова заетост“ е записано, че инвалидизираният Димитър е „умрял“. Грешният документ е изготвен на 25 юни 2014 г. Димитър е прекарал мозъчен инсулт и е с 91% нетрудоспособност. Състоянието му обаче е стабилно и той е жив и получава пенсия и социални бонуси.

След сигнал на «Кърджали бг вести» д-р Котев извърши бърза проверка. Оказва се, че се касае за досадна техническа грешка, допусната от медицинското лице, оформящо телковите решения. Веднага е сигнализирана д-р Карагяурова в НОИ-Кърджали, за да бъдат нанесени корекции в статуса на Димитър.

► По закон, ако човек с увреждания почине между подаването на документи за ТЕЛК и излизането на телково решение, се нанася в документите че е умрял. Нормативната уредба предвижда в случая близките му да получат обезщетение за периода, докато е чакано телковото решение. Това поясниха от ТЕЛК-Кърджали.

Служителката ни е сгрешила заради голямото натоварване, на което са подложени двете трудовоекспертни лекарски комиси в Кърджали. Добре е, че напоследък успяваме да обслужваме по-бързо пациентите. В момента на преглед минават хора, подали документи през октомври и ноември миналата година. На ден често приемаме по 15-20 пациенти, сподели за «Кърджали бг вести» д-р Котев. ■

Домът на инвалидите (Les Invalides) е комплекс от сгради, включващи музеи и паметници, свързани с военната история на Франция. През 1670 г. Луи XIV изисква построяването, му за да може там да се грижат за бездомни и инвалиди - ветерани от войните.

Проектът е даден на архитекта Либерал Брюан. В комплекса има още музей на макетите - включва триизмерни експонати на градове, музей на въоръжените сили - сбирката му е изключително богата, част от нея са и много лични вещи на Наполеон Бонапарт - и музей на ордена на освобождението - съдържа 1 500 000 експонати и документи, свързани с френската и международна история. В църквата на инвалидите се намират тленните останки на Наполеон Бонапарт. Гробът му е изработен от порфир, и се намира в златния купол на църквата. ■

ХОРАТА НА СВЕТИ ЕГИДИЙ

Водени от стремежа да се върнат при истинските корени на християнството, млади хора от Италия създават общността на Свети Егидий – светец на Вселенската църква, живял през осми век във Франция. Общността се стреми да съчетава евангелските добродетели на милосърдието, служението на ближните с молитвата.

Позволяваме се да предложим на православночитателите този репортаж за усърдието в доброто на младежи от друго християнско изповедание, защото смятаме, че и ние, православните, имаме на какво да се поучим от тях. „Всичко изпитвайте, към доброто се дръжте“, казва св. апостол Павел. Материалът, написан от православен дякон, дава няколко много хубави примера как, къде, кога можем да послужим на

нашите болни, възрастни, нещастни събратя.

Тези хора са заети в най-различни области: служители, професори, учители, лекари и фризьори. Но всички те, след края на работния си ден отиват да служат на ближните си – старци, болни, бездомни. И това се случва днес, в Рим! За служението на ближните разказва дякон Фьодор Котрелев, който е впечатлен от дейността, която развива общността „Свети Егидий“.

В СЛУЖБА НА БЕЗДОМНИТЕ

Рим. Гара Тибъртина. Много късно вечерта. Ако погледнеш към гарата през нощта може

да забележиш, че в определен момент от двете й страни започват да се събират някакви хора. Предимно мъже, но се виждат и няколко женски лица. Всички са облечени еднакво и носят някакъв багаж – сакове, чанти. Придвижват се с мотоциклети и автомобили. Това е едната група. Другата група, която идва от противо-

► положнатта страна на гарата, е по-разнородна, хората са облечени в каквото и да е и в чантите си носят всичко, което им принадлежи в този свят. Първата група е ръководена от високия брадат човек Гилермо и това също са хора от „Свети Егидий“. Втората група, това е ясно, никой не я ръково-

ди, в нея се усеща агресия, не всички са трезви – това е групата на римските бездомници. Да се държиш без превъзходство над хората, за които се грижиш, е един от принципите на общността „Свети Егидий“. Чувам гласа на Гилермо:

– Всички ли сме тук? Да започваме!

Групата се подреди – доброволците застанаха в осветената част на гарата, разделиха се по двойки и всяка двойка започна да раздава сандвичи, чай и плодове със сок. Опашката върви спокойно, но напрежението е във въздуха.

Както виждате, за това служение избираме силни и здрави млади момчета. Сами разбирате защо – казва Гилермо.

– Здравей, приятелю, как си? – се чува в отговор дрезгав и съвсем бандитски глас. – А какво правят тук тези двамата

с фотоапаратите? Моля ви, без глупости! – тези думи бяха за нас, които се опитахме да заснемем необичайната случка.

В отбора на Гилермо – той е учител по история в гимназията – са двама семинаристи, фризьор, сътрудник на кметството, студенти по история...

– Ние идваме на гарата във вторник, а през останалото време тук идват други групи от нашата организация. Сандвичите и чая също ни ги подготвят нашите групи. Знаете ли как започнахме да идваме на гарите? – Преди десет години разбрахме за смъртта на една бездомна жена на централната римска гара Термини. Когато ѝ станало лошо „Бърза помощ“ отказала да я вземе – имала въшки – и тя умряла. Този случай нас така ни потресе, че ние се организирахме и започнахме да идваме на гарите, където знаехме, че късно вечер се събират бездомници...

– Момчета, привършваме, благодаря на всички, ще се видим утре на вечерня! – каза Гилермо и разпусна своя „отбор“. ■

ЛИРИЧЕСКА АВТОБИОГРАФИЯ

**Поетът — издател
Славчо Николов
разговаря с автора
Георги Драмбозов:**

- Какво е усещането ти за поетически трепет?...

- По принцип, знанията ми за поетическия трепет са тривиални, вероятно и шаблонни, но веднага бих сложил приблизителен знак за равенство между трепет и интуиция, примерно. Лирическият трепет несъмнено наподобява любовния, но не е толкова предметен. При твореца в мерена реч това е въпрос на лирическа памет, но и на интуиция за онова, което очакват авторът и читателят... Да ти призная, не знам как е при теб, но при мен оня лирически трепет, с който преди четири десетилетия близо започнах първата си самостоятелна книжка „Дом за гълъби“, едва ли ще се повтори. Разбира се, трепетът си е трепет – и при ново стихотворение, и при нова книга, т.е. Божа работа. Лиричен трепет може да се роди и от някое „древно“ стихотворение, (детско-юношески период), но чувството и тълкуването ще бъдат вече други. И тази поезия, която ние с теб творим, всъщност е завръщане към истинското ни духовно битие, дори под сянката на вечния въпрос: Не пишем ли една и съща лирична книга цял живот? Всъщност, пиша за това – да отворя шлюза пред оня пръв лиричен трепет, с който Бог ни е наградил или наказал. Както казва един от любимите ми поети – философи Емануил Попдимитров: Самата интуиция или трепетът, цитирам по памет!, е зародена в естетиката, а самото творчество, провокирано от трепета, това е ЕСТЕТИЧЕСКА ПРОЯВА НА ДУХА... Заклет привърженик съм и на това, което любимците на Попдимитров – Кант, Шопенхауер или Бергсон - твърдят: ИЗКУСТВОТО СТАВА ПО ИНТУИТИВЕН ПЪТ. Но съм привърженик и на условието, че Художникът и Философът трябва да са от двете ни страни. Добре, че ги усещам до раменете си!... Иначе, този трепет, за който става реч, ще е неосезаем за Н.В.Читателя.

- Страданията, които съпътстват творческия процес - благодарен ли си за тях или би ги подменил за нещо друго?

- - Естествено, не съм „младият Вертер“, но много бих искал да пиша така, както Гьоте казва в увода към своя роман: Читателят да не отказва удивление и обич към моя дух и характер, да не отказва на съдбата своите сълзи!... Питаш за страданията, а творческият процес е низ от страдания, които с нищо не са заменими. Благодаря на Бога за всички творчески страдания, които съпътстват поезията ми от половин век насам!

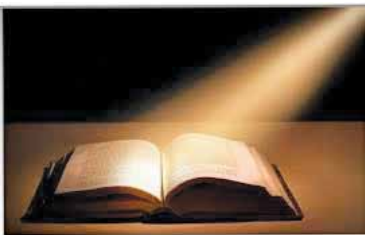
- Кратките радости – кои са те в живота и в творчеството ти?

- Отдавна творчеството и животът ми са неделими субстанции... Вероятно и независимо от всякакви лит - наградки по разни поводи или на името на някой велик пишещ брат, кратка, но вечна ми е радостта от личното отличие „Златно дунавски перо 2005“ в родния Свищов, първото издание на „Дом за гълъби“ във Военно издателство 1988 г., първите ми изяви през 1989-та по радиата в Москва, Киев и Кременчуг, премиерите на моя поезия в Будапеща, в Скопие, разбира се, в София, Свищов, Дряново, изобщо по цяло нашенско... Може би една от кратките ми радости е и тази – да прочета сутрин нощното си творение на своята Муза – фен и критик...

- Кои свои 12 стихотворения би подарил на някоя от двете половинки на денонощието?

- Казвал съм ли ти, че пиша почти само нощем?... През деня коригирам и редактирам. На 12-часовата вдъхновена нощ бих подарил много неща, но ти искаш точно дузина: Песен за ангели, Когато любя, Биография от ласка и от стих, Жребчето, Прахът на баща ми, Градинката на майка ми, Римски етюд, 50 години любов, Несбъднат разговор, До сина ми, гурбетчията, Сандъчето на Рицаря и... всички други от петнайсетината книжици с моя поезия.

- Имаш ли усещането, че поезията ти би се срамувала от някой твой жест, стих, порив и т.н.?

- Дори да ме помислиш за безчувствен, нямам такова усещане или чувство!... Може би, тя, моята поезия, би се срамувала малко от някоя моя книжка като „Детски Зодиак“, имитация на „Песните на Зодиака“ за възрастни. Ама точно те пък се преведоха и се продадоха извън България – модата на Нострадамус, що поделаеш?... Аз пък се гордея, т.е. не се срамувам нито от ред в моята поезия! Танто за танто. ■

Представяме ви писателя **ПЕЮ БОГДАНОВ**

ПСИХОТЕРАПИЯТА НА САТИРИКА

Благовеста КАСАБОВА

Сборникът „Балонът се надува“ е конструктивно и идейно цялостен, независимо, че е съставен от отделни кратки прозаични форми. В него, като в криво огледало, се оглежда родната действителност през последния четвърт век с реално съществуващи герои, реални нрави, реално място на времето и действието. И уж всичко, както ни убеждават от Парламент, Правителство и Медии, се е променило и се движи напред, а всъщност променено е само говоренето.

...В „Балонът се надува“ се откроява детайлно ярка картина от всички области на живота от началото на 21 век - нагла корупция, насилие, омраза, политическа мимикрия, манипулирана информация, финансови кризи и прочее факти, лица и събития от днешна България.

...Сатиричното му жило е впито в интонационното разнообразие на словото, в съдържаната емоция, някъде в подтекста и това прави сатиричната проза на Пею Богданов много по-силно въздействаща. За въздействието допринася и умението му да разказва леко, неусложнено, независимо от па-

радоксалността на някои нашенски действия и постъпки. Смахът му не е гласовит и натрапчив, той е „вътрешен смях“, достигащ целта асоциативно.

Тънката чувствителност на Пею Богданов и все още живите му нравствени рецептори, не му позволяват поначало да се примири, да приеме случващото се в родните предели в последно време като неизбежна страна на така наречения преход. Някъде от дълбочините на тази непримиримост се долавя боязън, страх от похабеното чувство за справедливост и човещина, подмяната на усещанията за бъдещето на родината ни.

Съдържанието на сборника „Балонът се надува“ може да се приеме и като своеобразно - представено в много привлекателна художествена форма - предупреждение, или предчувствие, за последиците, които дебнат не само нормалния ни живот, но и свободата и изобщо съществуването ни като цивилизована демократична държава.

Читателят несъмнено осъзнава, а ако е интелигентен, ще долови, че го грози опасност самият той да стане частица от „театъра на абсурда“, от безизходицата, който знае от кого и с каква цел ни се натрапват като „демократични промени“. Ако „образно“ трябва да изразя

сдържанието и художествено-естетическата идея на писателя, бих отбелязала чудесния сатиричен разказ „Историята на една песен“. Шопската песен „Има-а-а... Нема-а-а...“ - има демокрация, ни внушават „Отгоре“, а народното ехо отвърща: Нема. Има ред и закон, говорят властимащите, а народното ехо отвърща: Нема. Така по „шопски“ и по писателски Пею Богданов описва с яркото си сатирично перо „придобивките“, свободата, ролята на тъй нареченото „гражданско общество“, които реално се оказаха поредната илюзия. Един ден, ни предупреждава иносказателно писателят, балонът ще се спука, а ние, които сме участвали в надуването му, за по-

реден път ще се окажем излъгани и унисени.

Сатиричният сборник на Пею Богданов бих при-

числила към рядко срещаните днес асоциативно-иронични произведения, чиито послания са отправени, към онези, чиито съвести все още са будни. ■

Със съкращения

КОИ СМЕ НИЕ?

Величаехме се като „прусаците на Балканите“ и след редица славни битки със съседни и велики сили, замалко да последваме съдбата на Прусия.

Искахме да бъдем шестнадесетото братче на „Големия брат“, но се оказахме много малки за него и той не ни забеляза. Колебанието между цифрите шестнадесет и петдесет и две беше усреднено на двайсет и седем, което пак не ни донесе удовлетворение.

Напънахме се да станем „Швейцария“ на Балканите, но си останахме на равнището на железничарското, вместо на швейцарското, понятие кантон. Насочихме цялото си внимание и ресурси към изясняване на причините за постигналата ни историческа несправедливост, а не опазихме малкото останала ни земя от вредни отпадъци, бурени и генномодифицирани организми. Сега се чудим как да възстановим разпиления по цял свят генофонд и в същото време натирваме децата си в чужбина с родителска заръка да не се връщат никога в „тази земя“.

Поехме по пътя към Европа през Босфора, прославихме се като „Зона на стабилността“ и от нас по-стабилни по ниски доходи и корупция в Европа няма други. С етническият модел дадохме своя принос в роенето на нациите. Това, което близки и далечни страни

► КОИ СМЕ НИЕ?

не можах да постигнат за столетия, ние успяхме да сътворим само за един човешки живот, прегърнахме интернационализма и от франкофони, станахме галфони. Заехме челно място в света по брой концепции, стратегии, екипн-планове и програми на глава от населението, а не усетихме, че се налага да внесем хора от чужбина, за да изпълняват предназначенията дословно.

Напънахме се да станем член на нови братски формирования и съюзи, но освен голи декларации, хората искали предвидимо поведение и членски внос, а на нас не ни стигат стотинките да си плащаме продължаващия повече от десетилетие мониторинг. Отървахме се от една стена, която ни разделяше половин век от напредналите страни, а ни удостоиха с нови заграждения, през които ни пропускат избиращелно. Така че сме хем вътре, хем вън!

От страх да не ни обвинят в нетолерантност към различните, предоставихме на малинството правилото на "златния пръст" при осигуряване на кворум и веднага напористи лидери го забодоха в бутоните на властта. Последваха назначения на свои хора по неясни правила, но с добре прикрита цел. А за мнозинството остана възможността да протестира без ограничения във времето и без цензура, при подсилена охрана от силовите ведомства за предотвратяване на сблъсъци със стимулирани по подходящ начин контрапротести.

Откриваме непрекъснато нови артефакти в родната земя и се радваме, че няма да ни се налага да я обработваме и отглеждаме земеделски култури, с които векове сме се изхранвали.

С малкото спестени пари тръгваме по широкия свят, за да ни забележат чужденците и да ни наемат на непривлекателна за тях работа. Непрекъснато се хвалим с постигнатото в чужбина

и свенливо премълчаваме за знанията и уменията, получени у дома. Хленчим в различни тоналности, че никъде не ни оценяват и заплащат по достойнство.

Търсим корените си в далечното минало, а забравихме поуците от новата история и не усещаме, че отдавна сме се отскубнали от земята, искаме да ни се чува гласът по глобалните проблеми и витаем из облаците. А в същото това време другите държави си уреждат земните работи без нас и, ако един ден се приземим, ще ни попитат: "Кои пък сте вие?"

ТРАДИЦИИ

ВЕЛИКДЕН – ИСТОРИЯ И СИМВОЛИ

В християнската религия на Възкресение Христово (Великден) се чества възкръсването на Иисус Христос на третия ден, след като е разпънат на кръст и погребан. Празната гробница е видяна от жените мироносици, посетили гроба. След това Иисус Христос се явява на Мария Магдалена, а после и на апостолите.

Преди полунощ в църквите се чете откъс от Евангелието на Матей и свещениците известяват най-великото чудо в историята – Възкресение Христово. Всяка година в полунощ на Великден в църквата на Божи гроб се спуска небесен пламък, който запалва свещите на Йерусалимския патриарх. Във всички православни църкви се повтаря символично този обред, като свещениците предават пламъка на своите свещи на множеството вярващи. Хората занасят горящите свещи вкъщи, за да запалят кандилата си. Те се поздравяват с „Христос Воскресе“ и си разменят козунаци и червени яйца, които са образ на възкресението. Празникът продължава цели три дни и на него не се ра-

боти. Посещават се гробовете на близките, където се палят свещи и се поставя козунак и яйца. Следобед има обичай да се гостува на кръстниците.

Вечерта се изпълнява т. нар. Второ Възкресение, по време на което се възпоменава посещението на жените-мироносици на гроба на Христос. Според евангелията именно жените, а не мъжете отиват сутринта там, намират камъка отвален и чуват радостната вест от един ангел. Припомня се и явяването на възкръсналия Спасител в същия ден пред смаяните Му ученици. Той им заповядва: *“Идете, научете всички народи, като ги кръщавате в името на Отца и Сина и Светия Дух... Аз съм с вас през всички дни до свършека на света”* (Мат. 28:19-20). По време на вечерната служба евангелският текст се чете на различни езици като илюстрация на проповедта на апостолите по целия свят.

Един от основните символи на Великден са великденските яйца. Те са специално боядисани или нарисувани яйца.. Най-важният цвят е червеният. Освен ►

ВЕЛИКДЕН...

в други цветове, яйцата могат да се боядисват и украсяват с различни орнаменти, лепенки и др. Великденските яйца са една от основните характеристики на християнските празници са и основни за Християнството, защото напомнят за възкресението на Христос. Според

преданието за първото великденско яйце, Мария Магдалена поднесла яйца на император Тиберий и му казала за възкръсването на Христос, а императорът казал, че това е невъзможно и ако е така, яйцето от кокошка, което държи трябва да стане червено, и то станало. Затова червеният цвят за великденските яйца е и основен.

Друг символ на Великден е козунакът. Той е сладък обреден хляб, който традиционно се при-

готвя за Великден. Символизира тялото на Иисус Христос, така както боядисаните в червено яйца символизират кръвта му. Върху козунака се поставя едно червено яйце.

Според разпространеното схващане историята на козунака започва в началото на 17 век във Франция, откъдето се пренася в цяла Европа. В Италия се приготвят козунаците панетоне (*Panettone*), които могат да издържат до 6 месеца. В Русия великденският обреден хляб се нарича кулич. Смята се, че в България козунакът е дошъл през периода 1915–1920 г.; дотогава за празника са месени хлябове, наричани „колак“, „пармак“, „кравай“.

Информацията е взета от www.offnews.bg

*Христос обичал Юда,
доверил му всичко свое!*

*Но своята любов
не успял да му предаде -
да я
превърне
в сърце
на Юда.*

Радостина НИКОЛОВА

*И предателството
е любов,
казва Христос,
способна да те възкреси,
да ти даде път
към Вечността...*

Подготовката за Великден започва още от Цветница...

Наталина:

Ето няколко трика за запазване на яйцата здрави по време на варенето:

1. Много е важно яйцата, които ще варим, да са със стайна температура, а и водата да не е напълно студена.

2. Слагам 1-2 лъжици сол във водата - така дори и да се спуска яйцето, не изтича белтъкът.

3. Важно е, също, яйцата да покриват цялото дъно - да няма между тях място, за да не се чукат помежду си.

4. Последният и най-сигурен трик е, внимателно с игла, да пробиеш дупчица в суrowите яйца откъм тъпата им страна. Така се намаля вътрешното налягане и яйцата не пукат.

КОЗУНАК ЩРУДЕЛ

Заповядайте - една македонска рецепта от мен. Майка винаги я прави за Великден - Irena

ТЕСТО: 1кг брашно, 1 пакетче прясна мая, 6 жълтъка, 8 с.л. захар, 1 пакетче ванилия, ½ кг прясно мляко, 2 с.л. разтопено масло, настъргана кора от един лимон.
ПЪЛНЕЖ: 6 белтъка, 6 с.л захар, един натурален разтопен шоколад, 300 грама стафиди, 300 грама мелени орехи.

Домакините събират и боядисват яйца, замесват обредни хлябове, козунаци, правят зелени салати и пекат агнешко месо. Козунаците са различни по форма и шарки.

Приготвят се от най-възрастния в семейството и са предназначени както за семейната трапеза, така и за близки и роднини.

В украсата на обредните хлябове по традиция присъства яйце за това се наричали яйчник, чупник, великденски кравай и др. Козунакът не се реже, а разчупва за хората от трапезата. Всички се включват

в украсяването на яйцата, а на празника се поздравяват, раздават козунаци и проверяват здравината на своите яйца „биячи“. В украсата на къщата традиционно присъстват венци, клонки, зеленина, зайчета и пилета.

Л. Витанов

▶ КОЗУНАК ЩРУДЕЛ

Месим тестото, трябва да втаса и след това пак месим още веднъж да втаса. След това разделяме тестото на 3 еднакви части. Разточваме го в правоъгълна форма, мажем отгоре с пълнежа и завиваме руло (правят се 3 рула). Когато рулата вече са втасали, мажем отгоре с яйце и сусам. ■

АГНЕШКО С ЧЕСЪН - рецепта от Emili

Приготвя се марината от 1 бутилка оцет, 1 глава пресован чесън и 1 бурканче /от бешко пюре/ мед. Едно цяло агнешко бутче се оставя да престои в нея

цяла нощ. Ако трябва се долива вода за да покрие месото. След като престои така, се изливат 2/3 от маринатата, а при месото се добавят 1 ч.ч. олио, 125 гр. масло, 1 връзка ситно нарязан копър и сол на вкус. Покрива се с алуминиево фолио и се пече на бавен огън. Около час след началото на печенето, фолиото се маха и месото се пече, докато остане на мазнина. Сервира се със спанчено пюре.

СПАНАЧЕНО ПЮРЕ: 1 кг. спанак се бланшира за 3-4 минути в подсолена вода / ако е пресен, ако е замразен- не/ и се наситнява. В съд се сгорещява 1 пакетче масло, добавя се счукан чесън на вкус и сол. Слага се спанака и се залива с 1 ч.ч. зеленчуков бульон. След 5 - 6 минути се добавят 300 гр. едро нарязани гъби. Като водата изври се добавя 250 гр. загасена сметана. Оставя се до къкри, докато спанакът стане на пюре.

АГНЕШКО С БАДЕМИ - рецепта от Гергана

ПРОДУКТИ: 1 кг агнешко месо, 2 връзки пресен лук, 2 с.л нарязан пресен джоджен, 200 г. бадеми, 100 мл олио, 2 с.л препечено брашно, 1 с.л Maggi Градински Подправки.

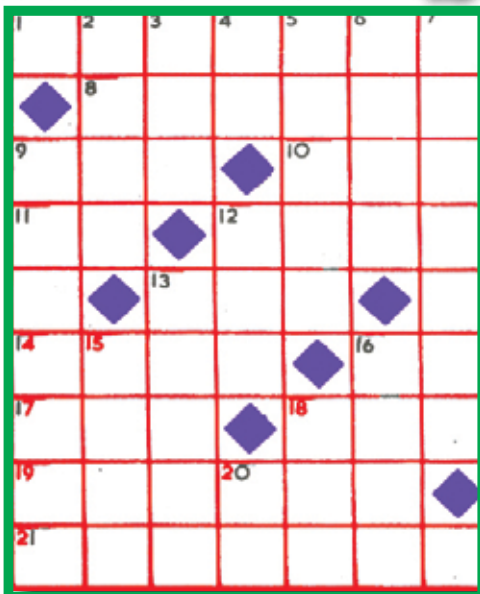

НАЧИН НА ПРИГОТВЯНЕ: Нарязваме месото на късчета и го запържваме в сгорещеното олио с нарязания на ситно лук. Заливаме го с 600мл литър вряла вода. Щом заври добавяме нарязаните на ситно бадеми. След като се сварят застрояваме с препеченото брашно/предварително размито с малко хладка вода/. Добавяме и джоджена. Запичаваме още 10 минути. ■

Съставила
Василка КИРОВА

КРЪСТОСЛОВИЦА

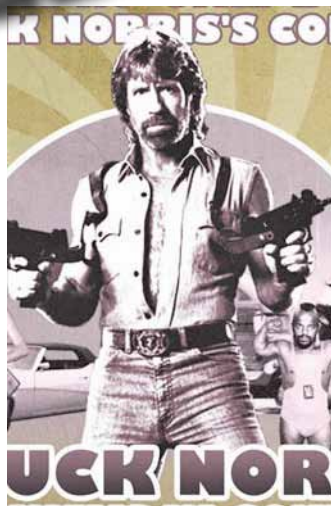
ВОДОРАВНО: 1. Едно от най-красивите съзвездия. 8. Псевдоним на Дора Габе. 9. Един от митичните основатели на Рим. 10. Палуба на кораб. 11. Модел руски самолети. 12. Птица от разред „безкрили“. 13. Немски писател /1875 - 1955/ - „Буденброкови“. 14. Призив за помощ, съдействие, подкрепа. 16. Английска драматична артистка (1913 -1967). 17. Южен плод. 18. Мярка за тежина. 19. Красноречив говорител. 21. Вкаменена маса от вулканични скали с куполна форма.

ОТВЕСНО: 2. Дневна граблива птица. 5. Каменарски взрив. 4. Река във Франция. 5. Наш окръжен град. 6. Наш скулптор (1914 – 1996). 7. Наш поет (1885-1934) – „Под цъфналите вишни“. 9. Вид дезинфекционно и антисептично средство. 12. Разказ от Елин Пелин. 13. Силно желание за нещо. 15. Едно от агрегатните състояния на водата. 16. Пъстроперест папагал. 18. Дебел непромокаем картон. 20. Японска мярка за течни тела. ■

ЗАКАЧКА

ЗНАКЪТ ЗА
ИНВАЛИДИ
НА ПАРКИНГИТЕ
НЕ Е ЗНАК,
ЧЕ ТАМ Е
МЯСТО ЗА
ИНВАЛИДИ,
ТОВА Е ЗНАК,
ЧЕ АКО
ПАРКИРАШ ТАМ,
ЧЪК НОРИС
ЩЕ ТЕ
ПРЕВЪРНЕ
В ИНВАЛИД...

ОТГОВОРИ НА КРЪГЛОСЛОВИЦАТА ОТ БР. 2

1. Волонтер. 2. Драсов /Иван/. 5. Канара. 4. Батак. Патрев /Христо/. 6. Плевен. 7. Патрул. 8. Трапер. 9. Палма. 10. Парола. 11. Пиколо /Д-р Никола/. 12. Кинжал. 15. Страж. 14. Раница. 15. Марина. 16. Мимика. 17. Алоним.

ПАМЕТТА НА БЪЛГАРИЯ

24.04. - 175 г. от рождението на
Екзарх Йосиф I (1840 - 1915),
висш православен духовник,
обществен и просветен деец;
на 20 юни се навършват и 100
години от смъртта му.

10.05. - 175 г. от рождението на
ХАДЖИ ДИМИТЪР (1840 – 1868),
български революционер,
войвода и национален герой.

11.05. - 175 г. от рождението на
СТЕФАН КАРАДЖА
(1840 – 1868), български
революционер,
национален герой.

ВАЖНИ ДАТИ ПРЕЗ МАЙ

- 03. - 105 г. от рождението на Иван Богданов (1910 – 1992), литературен историк, библиограф и книговед;
- 07. - 85 г. от рождението на Пеньо Пенев (1930 – 1959), поет;
- 18. - 135 г. от рождението на Димитър Бояджиев (1880 – 1911), поет;
- 20. - 80 г. от рождението на Димитър Киров (1935 - 2008), художник;
- 20. - 85 г. от рождението на Милена Цанева (1930), проф. д-р., литературовед и литературен критик;
- 23. - 155 г. от рождението на Ярослав Вешин (1860 – 1915), живописец от чешки произход;
- 26. - 130 г. от рождението на Николай Лилиев (1885 – 1960), поет символист и преводач.